

Katedra trestního práva

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Ing. Pavla Kadrnky „Hospodářská a finanční kriminalita – zvláštnosti jejího dokazování“

Předložená rigorózní práce obsahuje 102 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, devíti kapitol a závěru. Okruh použité literatury je obsáhlý a rozhodně přiměřený zvolenému tématu práce. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Po formální stránce splňuje předložená rigorózní práce všechny požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své práce zvolil problematiku nikoliv tradiční a nadto velmi složitou a obtížnou, která je v teorii trestního práva stálým předmětem diskusí a v praxi orgánů činných v trestním řízení vyvolává řadu nemalých problémů.

Po stručném úvodu, ve kterém autor nastiňuje cíl a koncepci své práce, se dále věnuje vymezení pojmu hospodářské (ekonomické) a finanční kriminality. Pečlivě analyzuje různá v literatuře se vyskytující vymezení těchto pojmů a kriticky je hodnotí a posuzuje, což třeba hodnotit jednoznačně pozitivně.

V dalších kapitolách své práce se autor zabývá kriminogenními faktory a signály o existenci hospodářské kriminality, stavem hospodářské kriminality se zvláštním zaměřením na propojení s organizovaným zločinem a na fenomén legalizace výnosů z trestné činnosti a samozřejmě též problematikou kontroly a prevence zkoumaného negativního jevu. Analýza základních příčin a podmínek hospodářské kriminality je svědomitě zpracována a lze s ní rozhodně souhlasit. Velmi zajímavý a pozornosti hodný je přehled vybraných signálů o páchání trestné činnosti hospodářskými subjekty. Lze jen litovat, že tato část práce nebyla rozvedena do větší šíře, neboť se patrně jedná o zobecnění poznatků autora z aplikační praxe orgánů činných v trestním řízení. Pokud jde o preventivní aktivity, soustředil se autor na speciální prevenci, přičemž jím navrhované aktivity jsou dostatečně konkrétní a odůvodněné a korelují základním oblastem, ve kterých k hospodářské kriminalitě dochází. Souhlasit třeba s autorovým pozitivním hodnocením opatření, která byla přijata v rámci boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Je třeba pouze upřesnit, že novelou č. 557/1991 Sb. nedošlo k doplnění trestního zákona o ustanovení § 252a, ale o ustanovení § 251a jako formy podílnictví, přičemž ustanovení § 252a o trestném činu legalizace výnosů z trestné činnosti bylo do trestního zákona zařazeno až novelou č. 134/2002 Sb. za současného zrušení § 251a. Záslužně si autor všímá, i když jenom jako doplněk předchozích kapitol, velmi sporné a diskuse vyvolávající problematiky trestní odpovědnosti právnických osob.

Další kapitola práce se pak zabývá specifickými otázkami odhalování, vyšetřování a dokazování hospodářské (ekonomické) a finanční kriminality. Předně třeba dát autorovi za pravdu, pokud pléduje pro vysokou kvalifikaci a specializaci pracovníků zabývajících se odhalováním a vyšetřováním daného typu kriminality, což je odůvodněnou samotnou povahou jejího páchaní. Zcela správná je i jeho kritika řešení čistě obchodních problémů prostředky trestního práva. Podrobněji se autor věnuje zejména obtížné problematice prokazování subjektivní stránky a komplikacím při zjišťování a prokazování způsobené škody. Zvláště pak se autor zaměřuje na formy metody praktické činnosti orgánů činných v trestním řízení ve stadiu před zahájením trestního stíhání a ve stadiu vyšetřování. Určitou pochybnost vyvolává názor, že znalecký posudek předložený obviněným lze použít jako důkaz pouze tehdy, byl-li znalec před započítáním vypracování znaleckého posudku řádně poučen některým orgánem činným v trestním řízení, a to s ohledem na ustanovení § 110a tr. řádu.

V závěru své práce autor rekapituluje poznatky, ke kterým dospěl a předkládá rovněž některé konkrétní návrhy de lege ferenda s cílem zvýšit efektivitu objasňování, vyšetřování a dokazování hospodářské trestné činnosti. Návrh na zpoplatnění trestních oznámení je ovšem dosti diskusní.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako dobrou. Autor prokázal velmi hlubokou znalost zkoumané problematiky a jejích širších souvislostí, a to včetně relevantní judikatury a odborné literatury, jakož i včetně praktických aplikačních problémů a obtíží. Autor prokázal schopnost samostatné odborné a tvůrčí práce. Po formální i po obsahové stránce je předložená práce rozhodně způsobilým podkladem pro obhajobu.

Při ústní obhajobě své práce by se autor mohl vyjádřit k otázce, zda lze postihovat obviněného pořádkovou pokutou v případech, kdy nevyhoví výzvě orgánu činného v trestním řízení k předložení listin (např. účetních dokladů, obchodních smluv aj.), jichž je třeba k prokázání jeho trestné činnosti.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě a rigorózní zkoušce byl Mgr. Ing. Pavlu Kadrnkovi udělen titul doktora práv.

V Praze dne 4.3.2008

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent